

Mr Enes Kujundžić

KLASIFIKACIJA KNJIŽEVNE GRAĐE NA ARAPSKOM ZA BIBLIOTEČKE POTREBE

Jedan od najvažnijih zadataka svake knjižnice je da omogući upotrebu građe koju sakuplja, obrađuje i odlaže. U tom cilju služi stvarni katalog koji čitaocu pruža odgovor na pitanje koja djela knjižnica posjeduje iz nekog određenog područja znanja, o određenom predmetu, ili osobi. Postoje dva osnovna tipa stvarnog kataloga, stručni, ili sistematski i predmetni.

Stručni katalog naziva se onaj u kojem su opisi djela raspoređeni po nekom logičnom redu tj. u njemu su zajedno, ili u blizini nalaze opisi djela istog ili srodnog sadržaja, raspoređeni od općeg — šireg pojma ka specijalizovanom — užem. Za razliku od toga predmetni katalog neposredno obavještava koju literaturu o određenim predmetima posjeduje biblioteka, bez obzira kojoj stručnoj grani predmet pripada ili sa kog se aspekta predmet posmatra. U njemu su popisi djela raspoređeni po abecednom redu riječi koje karakteriziraju njihov sadržaj.

S druge strane, da bi stručni katalog odgovorio svojim zadacima potreban je prikladan klasifikacioni sistem.¹ Da bi se došlo do današnjih klasifikacionih sistema od kojih se neki kao što je UDK, zahvaljujući širini svoje upotrebe, s pravom može nazvati svjetskim, bila je potrebna duža predhistorija. Na njenom početku je Asurbanipalova biblioteka za koju se kaže da je imala sistematski poredak glinenih pločica koje su bile grupisane u dvije glavne grupe: jednu koja se odnosila na znanja vezana za zemlju, i drugu sa tekstovima o nebu. Glavni bibliotekar Aleksandrijske biblioteke, Kalimah (treći vijek prije nove ere) sredio je papirusne svitke svoje zbirke ne po naučnim vrstama, nego po specijalnostima autora: zakonodavci, historičari, pjesnici filozofi itd.

Pored bibliotekara pitanjem klasifikacije, ali ne knjiga nego znanstvenih oblasti, veoma rano su se počeli baviti i filozofi. Izme-

¹ O različitim bibliotečkim klasifikacionim sistemima vidi opširno u doktorskoj disertaciji E. Žuljevića: *Bibliotečki klasifikacioni sistemi i teorija informacija*. Sarajevo: Filozofski fakultet, 1984. (neobjavljena), kao i priloge istog autora u časopisu »Bibliotekarstvo za period 1981 i 1984. godinu«.

Stručni katalog je obrađen i u radu J. Živkovića *Stručni katalog* (Zagreb: Matica Hrvatska, 1968). U novije vrijeme ovom pitanju je posvećen i stručni rad Emila V. Popovića koji je pod istim naslovom *Stručni katalog* objavila Narodna biblioteka Srbije (Beograd, 1982).

đu dva najranija tipa takve klasifikacije koja se tradicionalno pripisuje Platonu (427—337 p. n. e.) i Aristotelu (384—323 p. n. e.) razlika se nalazila u općoj šemi klasifikacije kao i prisustvu ili odsustvu određenih znanstvenih disciplina.

U aristotelijanskoj klasifikaciji sva ljudska znanja dijelila su se u tri velike skupine: teoretsku, praktičnu i produktivnu. Teoretska se dalje dijelila na fizičku, matematičku i metafizičku. Matematika se dalje granala na geometriju, astronomiju, muziku i aritmetiku, čineći tako četvoročlani skup poznat među kasnijim skolastičarima kao kvadrivijum. Praktična znanost obuhvatala je etiku, ekonomiku i politiku dok je produktivna sažeta u značenju termina *Ars mechanica*. Logika je bila isključena iz ove šeme, jer se smatrala samo pomoćnim instrumentom — sredstvom za prilaz svim drugim znanstvenim disciplinama.

Kod Platona, međutim, nije postojala distinkcija između teoretske i praktične znanosti, a logika se javlja kao koordinatna disciplina, koja se povremeno koristila kao sinonim za metafiziku. Filozofska klasifikacija velikog antičkog sistematizatora znanja Aristotela ušla je u islamsku filozofiju zahvaljujući prije svega prijevodu na arapski komentara Ivana Filoponusa Porfirijeve Isagoga.²

Najranijom originalnom islamskom klasifikacionom šemom može se smatrati ona koja je prisutna u djelu Ġābir ibn Hayyāna — rodonačelnika arapske alkemije. Kod njega fundamentalni principi znanosti obuhvataju snop značenja sadržanih u odnosima sažetim u četiri elementarna svojstva prirode: vruće, hladno, vlažno i suho. Uspostavljanje ravnoteže između ova četiri elementa ne utječe samo na ovozemaljske — materijalne stvari, nego i na metafizička bića kakvim se smatraju inteligencija, duša svijeta, prostor i vrijeme.³

Izvođeci mīzān (balans) iz alegoričkog objašnjenja »ta'wīl«⁴ kur'anskih referenci mjerenja ljudskih djela na Sudnjem danu Ġabir svoj sistem dovodi u vezu sa vjerskim učenjem. Ovaj sistem približe je formuliran u njegovoj »Knjizi transformacije potencijalnog u aktualno«⁵ i »Knjizi definicija«⁶ gdje se znanosti dijele u dvije distinktno cjeline — jednu predstavljaju vjerske a drugu svjetovne discipline.

Porast obima znanstvene literature na arapskom jeziku u prvim stoljećima islama i diferencijacija znanstvenih disciplina koja ju je u stopu pratila vidno se reflektira u filozofsko-naučnom opusu »filozofa Arapa«⁷ al-Kindija (umro 873. godine) autora niza filozofskih i prirodoslovnih tekstova. U temelje njegove intelektualne radoznalosti ulazile su, pored filozofije, i fizika, optika, meteorologija, astronomija i astrologija. Iz ovaako razgranatog interesovanja razvila se i svojevrsna klasifikaciona šema čija je svrha bila prezentiranje cjelokupnog polja sistematiziranog ljudskog znanja kakvo je autor zatekao u svome vremenu.

² Vidi G. Sarton: *Introduction to the History of Science*. Baltimore: Carnegie Foundation, 1927, Vol. I, str. 422.

³ Klasifikaciju znanosti kod Ġabir ibn Hayyāna rekonstruirao je Zakī Naḡīb Maḥmūd u svom radu *Ġabir Ibn Ḥayyan*. al-Qāhira: Wizāra at-taʿāfa. (1962) str. 87—107.

Međutim, najutjecajnija rana klasifikacijska šema u islamskoj znanstvenoj literaturi sadržana je u djelu »*Ihšā' al-ulūm*« (Enumeriranje nauka) Abu Nasra al-Farābija (umro 950).⁴ Pri konstruiranju svoga sistema on je posebno vodio računa da kompariranjem gramatike i logike istakne važnost ove druge. Jer, prethodna se tiče samo riječi dok se ova druga bavi značenjima, a u vezi je sa riječima samo u onoj mjeri u kojoj su one otjelovljenje značenja. Po njemu, gramatika se bavi zakonitostima u jeziku, a jezici se razlikuju kao što se razlikuju ljudi i rase, dok se logika bavi ljudskim mišljenjem koje je uvijek i na svakom mjestu istovjetno. Pored nauke o jeziku i logike, u al-Farabijev klasifikacioni sistem u silazećem nizu još ulaze matematika (čije su podgrupe aritmetika, geometrija, optika, astrologija, muzika, nauka o utezima i mehanika) zatim fizika, metafizika, nauka o društvu, jurisprudencija i skolastička teologija. Najraniji utjecaj ovako prezentirane klasifikacije, koja za razliku od Aristotela, logiku smatra zasebnom naučnom disciplinom, stavljajući je neposredno poslije filologije, vidljiv je kod Ibn Sīne, al-Gazālīja i Ibn Rušda.⁵

Oko pola stoljeća poslije smrti al-Farābija pojavljuju se »*Risale*« učenog bagdadskog kružoka poznatog kao Ihwan as-Safa (ili Braća čestitosti) u kojima su pored interesovanja za teologiju, matematiku i logiku vidljiva nastojanja autora da skrenu pažnju na važnost studija prirodnih fenomena.

Pored ovih autora, i kasnije u filozofskoj i prirodoslovnoj literaturi na arapskom srećemo se sa manje ili više uspješnim pokušajima klasifikacije znanja i znanstvenih disciplina. Veću pažnju među ovima zavređuju nastojanja, Abū Hayyāna at-Tavhīdīja, zatim al-Hārezmīja, Ibn Sīne, Ibn Hāzma, Nāṣiruddīn at-Tūsīja, Šamsuddīn al-Akfānīja, Ibn Haldūna, Tašköprüzadea i Hadži Halife. Međutim, pošto su prevashodno imale u vidu filozofske i pedagoške ciljeve, a ne praktičnu potrebu klasifikacije knjiga, sa izuzetkom možda Hadži Halife o kome će biti govora drugom prilikom, one nisu mogle zadovoljiti rješenjima koja su sadržavale. Jer »Onaj koji konstruira filozofsku klasifikaciju uživa slobodu da fragmentira univerzum svoga interesa na bilo koji način koji odgovara njegovom cilju... Slobodan je jer se bavi intelektualnim apstrakcijama koje su same po sebi tvorevine ljudskog uma. Ograničava ga samo domet njegova znanja,

⁴ Ovo djelo koje ulazi u temelje svake islamske i isto tako srednjovjekovne zapadnjačke klasifikacije znanosti prvi put je u Kairu izdao Osman Amin 1931. godine, zatim je ponovo objavljeno 1949 i 1968 (al-Qahira: Maktaba Anglū-miṣriyya).

Djelo je zajedno sa prevodom na kastiljanski i latinski u Madridu izdao Angel Gonzalez Palencia pod naslovom *Catalogo de las ciencias*, Madrid: Universidad de Madrid, 1932.

⁵ Opširnije o različitim filozofskim klasifikacionim sistemima kod islamskih filozofa vidi: Muḥammad 'Alī Abū Rayyān: »Tasnīf al-ulūm bayna al-Farābi wa Ibn Haldūn«, *Alam al-fikr*, 1978, 9, 1, str. 97—122., Muḥammad Kāzim al-Hafāḡi: »Tasnīf al-ulūm 'inda al-'arab«, *al-Maurid*, 1403-1983, 12,3, str. 13—56. Ahmad Abdullāh al-Rabe: *Muslim Philosophers' Classifications of the sciences: al-Kindi, al-Farabi, al-Ghazali, Ibn Khaldun (Middle East)*. Cambridge: Harvard University, 1984. (Neobjavljena doktorska disertacija).

moć percepcije i plodnost njegove imaginacije. Onaj međutim koji, bibliotečkom klasifikacijom želi da organizira zabilježene informacije daleko manje je slobodan. Prije svega prisiljen je da koristi ono o čemu je pisano a obim fragmenata od kojih se sastoji univerzum njegova interesovanja uglavnom je pripremio neko drugi.«⁶

II.

S obzirom na narasle potrebe moderne organizacije bibliotečke građe, u arapskim zemljama je, neposredno poslije drugog svjetskog rata, došlo do pokušaja praktičnog rješavanja pitanja klasifikacije arapske knjige. Većina bibliotekara koji su se bavili ovim problemima bili su saglasni da je najprikladnije izvršiti prevođenje nekog od svjetskih klasifikacionih sistema na arapski uz nužne modifikacije primjerene specifičnostima kulturno-civilizacijske prirode karakterističnim za knjižne sadržaje arapskog svijeta. Međutim, čak ni četrdeset godina poslije pojave prvih knjiga na arapskom koje govore o potrebi i posljedicama prevođenja svjetskih klasifikacionih sistema na arapski i njegovoj primjeni, ne postoji jedinstven općeprihvaćeni sistem bibliotečke klasifikacije u arapskim zemljama. Neujednačenost prakse vidljiva je, na primjer, u činjenici da neke biblioteke koriste još uvijek specijalno konstruirane sisteme kakav je slučaj sa Egipatskom nacionalnom bibliotekom u koje je znanje podijeljeno na veće znanstvene skupine pri čemu je svakoj skupini dodijeljeno slovo arapskog alfabeta. Prepreka za dalju dogradnju klasifikacionog sistema u ovoj biblioteci bila je i to što nije postojao i još ne postoji slobodan pristup policama.

U cilju podizanja tehničkog nivoa bibliotečkih usluga u arapskim zemljama Unesco je u periodu 8-19. decembra 1959. godine u Bejrutu sazvao seminar čiji je jedan od zaključaka bio da se pripremi arapsko izdanje Djuijeve decimalne klasifikacije, pri čemu je trebalo voditi računa o historijskim, vjerskim, filozofskim i drugim specifičnostima arapskog svijeta.⁷

Nešto ranije je pitanjem praktične klasifikacije za potrebe biblioteke Kantumskog univerziteta bavio se G. R. Tibets koji je svoja iskustva iznio i u posebno štampanom članku.⁸

Abdulwahāb Abū an-Nūr je razvio posebnu klasifikaciju za oblast islamistike prvenstveno na osnovu knjižne građe koja se čuva u bibliotekama Azharskog univerziteta.⁹ Treba odmah reći da, i pored izvjesnog optimizma s kojim je dočekana u krugovima koji se brinu o kolekcijama sličnog sadržaja, ova klasifikacija nije našla široku primjenu u prvom redu zbog složenog sistema indeksiranja (za koje se koriste slova arapskog alfabeta, a ne brojevi).

⁶ J. H. Sherra, M. E. Egan: *The Clasified Catalog. Basic Principles and Practices*. Chicago: American Library Association, 1956. str. 50.

⁷ Vidi referencu br. 4 u »Literaturi« navedenoj na kraju ovog rada.

⁸ Referenca navedena pod br. 3 u spisku »Literature«.

⁹ Referenca br. 9 u spisku »Literatures«.

Za potrebe praktične primjene na fondove Zahirije biblioteke u Damasku, Yūsuf al-'Aš je pripremio klasifikaciju znanja objavljen u knjizi »*Taṣnīf al-'ulūm wa 'l-ma'rifa...*« koja zbog toga što je imala u vidu fond jedne biblioteke ima malo značaja za širu primjenu.¹⁰

Sličan pokušaj na engleskom jeziku učinio je Ziauddin Sardar u radu »*Islam, outline of a classification scheme*«, ali je njena primjenjivost dovedena u pitanje i to ponovo zbog sistema indeksiranja kojemu nedostaju elementi univerzalnosti. Navise navedenih nekoliko primjera rješenja pitanja klasifikacije bibliotečke građe na arapskom ne zamagljuje činjenicu da je damas u arapskom svijetu u najširoj upotrebi adaptirana verzija Djuijeve decimalne klasifikacije.¹¹

Prihvatajući ovu klasifikaciju, arapski bibliotekari nisu propustili priliku da joj upute i ozbiljne zamjerke, od kojih je sa najviše opravdanja ona koja kaže da je ova klasifikacija pristrana prema zapadnjačkim stanovištima generalno a anglosaksonske posebno. Neki idu tako daleko da tvrde da zbog toga uopće nije pogodna za primjenu u istočnjačkim posebno arapskim bibliotekama. Nasuprot tome javila su se mišljenja da njena fleksibilnost pruža dovoljno osnove za nužne modifikacije i prilagođavanja potrebama arapske knjige.

I kritičarima i pristalicama, korištenja Djuijeve klasifikacionog sistema išla je u prilog činjenica da je on preživio praktičnu provjeru i da je zahvaljujući tome bilo moguće ocijeniti nivo njegove gostoljubivosti prema specifičnim vrstama građe.¹² Nesrazmjer u raspodjeli prostora koji je vidljiv na predmetu »*Islam*« u četiri klasifikaciona sistema prikazanim u tabeli priloženoj uz ovaj rad ne treba da obeshrabri one koji se bave specifičnom vrste građe, kakva je ona na arapskom jeziku.

To može, ustvari, da predstavlja podsticaj za dodatna razmišljanja o problemu klasifikacije bibliotečke građe na arapskom jeziku u domaćim kolekcijama čime se u našoj zemlji do sada malo ko ozbiljnije bavio.

¹⁰ Referenca br. 12.

¹¹ Vidi posebno referencu br. 11. u spisku »*Literature*«.

¹² Uporedi činjenicu da je predmetu »*Islam*« u Djuijevoj decimalnoj i Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji dodijeljen jedan trocifren broj 297, dok je u isto vrijeme predmetu »*Kršćanska vjera*« dat prostor od 22 — 28 dakle sedam dvocifrenih brojeva. Navedeno prema knjizi *Stručni katalog. Izvod iz Univerzalne decimalne klasifikacije*. (Zagreb: Matica Hrvatska, 1968).

ISLAM U ČETIRI KLASIFIKACIONA SISTEMA
UPOREDNA TABLICA

Predmet	Djuijeva klasifik.	UDK	Klasifik. Kongresne biblioteke	Kolone klasifikacija
Islam	297	297	BP 1-195	Q7
Historija	297.09	297(9)	BP 50-58	Q7(v)
Temelji islama	297.5	—	BP 176	Q7:4
Očitavanje vjere	297.51	—	BP 177	Q7:353
Molitva	297.52	—	BP 178	Q7:4164
Post	297.53	—	BP 179	Q7:433
Zekat	297.54	—	BP 180	—
Hadž	297.55	—	BP 181	Q7:4198
Kur'an	297.122	297.18	BP 89	—
Učenje Kur'ana	—	—	BP 131.6	—
Okolnosti objave	297.1221	—	BP 131	—
Prevodi Kur'ana	297.1225	—	—	—
Komentari Kur'ana	297.1227	—	BP 130.4	—
Hadis	297.124	297.8+	BP 135	Q7:26
Metodologija hadisa	—	—	BP 136.4	—
Tekstovi hadisa	—	—	BP 136.36	—
Komentari hadisa	297.12407	—	BP 136.8	—
Abrogacija hadisa	—	—	BP 136.78	—
Nejasni izrazi u hadisu	—	—	BP 136.76	—
Apokrifni hadisi	—	—	BP 136.74	—
Interpolacije	—	—	BP 136.72	—
al-Buharijeva zbirka	197.1241	—	BP 135.A12	—
Muslimova zbirka	297.1243	—	BP 135.A14	—
Abu Davudova zbirka	297.1242	—	BP 135.A13	—
at-Tirmizijeva zbirka	297.1244	—	BP 135.A15	—
an-Nisaijeva zbirka	297.1245	—	BP 135.A16	—
Ibn Madžeova zbirka	297.1246	—	BP 135.A17	—
Hadis iz ostalih zbirki	297.1248	—	BP 135.A2	—
Islamsko pravo (Fikh)	340.59	—	BP 140-144	—
Izvori isl. prava (Kur'an, Hadis, Idžma, Kiyas i dr.)	—	—	BP 145-148	—
Pravne škole — mezhebi	—	—	BP 150	—
Hanefijski	—	—	BP 152	—
Šafiijski	—	—	BP 153	—
Malikijanski	—	—	BP 154	—

Predmet	Djuiveva klasifik.	UDK	Kongresne biblioteke	Kolone klasifikacija
Hambelijski	—	—	BP 155	—
Šiijski	—	—	BP 156	—
Ostali	—	—	BP 157	—
Personalni status (brak i familija)	—	—	BP 173.3-4	Q7:427
Državno — pravni sistem	—	—	BP 173.6	—
Džihad	297.72	—	BP 182	—
Kelam	297.2	297.2+	BP 166	Q7:3
Doktrine o Bogu	297.211	297.214	BP 166.2	—
Poslanička misija	—	297.6	BP 166.5	—
Vjerovanje — Iman	—	—	—	Q7:353
Smrt i Sudnji dan	—	—	BP 166.85	Q7:361
Život na Ahiretu	—	—	BP 166.8	Q7:355
Sekte	297.204	—	BP 191	—
Sunije	297.2041	—	BP 192	Q71
Šiije	297.2042	—	BP 193	Q712
Haridžije	—	—	BP 195.K4	—
Ostali	297.2043	—	BP 191	Q78
Značajne isl. ličnosti	297.6	—	BP 70	—
Muhammed Resulullah	297.6	—	BP 70	—
— u Mekki	297.63	—	—	—
— u Medini	—	—	—	—
Ashabi (Muhammedovi drugovi)	297.64	—	—	—
Halife	—	—	BP 76	—
Vjerski učenjaci	—	—	BP 136.46	—
Isl. organizacije i udruženja	297.6	297.6—	—	Q7:68
Misionarstvo	297.7	—	NP 166.55	Q7:65
Ostale aktivnosti	297.7	—	BP 190	—
Misticizam — Sufizam	297.4+	—	BP 189	—

Literatura

u hronološkom rasporedu

1. Yūsuf As 'ad Dāgīr: *Dalīl al-'A 'rāb fī 'l-kutub wa fann al-makātib*. Bayrut 1947.

2. Fīlīb Dī Trāzī: *'Iršād al-'A 'rāb fi tansīk al-katub wa 'l-makātib*. Bayrut: 1947.

3. Tibbets, G.R.: »The Classification of Arabic Books.« *The Library Quarterly*, 1959, 29, 3, str. 174—198.

4. Maḥmūd aš-Šanīfī, Aḥmad Kābiš: *Mūğaz at-tašnīf al- 'ašrī*. Kairo: Egipatska biblioteka asocijacija, 1961. Sadrži skraćeni prevod Djujeve decimalne klasifikacije na arapski jezik.

5. Ḥalīd al-Ḥadīdī: *Falsafa 'ilm tasnīf al-kutub*. al-Qāhira: Maktaba an-Naḥḍa al- 'arabiyya, 1969.

6. Miḍhat Kāzim: *at-Tašnīf, Niẓām Dyūī al- 'ašrī*. al-Qāhira: Maktaba al-Abḡlu-mišriyya, 1968.

7. Anwār ar-Rifā'ī: »Tašnīf al-kutub al- 'arabī.« Str. 245—61 u: al-Ḥalqa addirāsiyya li 'l-ḥadamāt al-maktabiyya Dimašq: Wizāra at-ta'lim al- 'ālī, 1392—1972.

8. Abdulwahāb Abu an-Nūr: *at-Tašnīf al-bibliyuğrāfī li- 'ulūm ad-dīn al-islāmī*. al-Qāhira: Dār at-taqāfa li-t-tibā'a wa 'n-našr, 1973.

9. Abdulwahāb Abu an-Nūr: *at-Tašnīf li-ağrād istirgā 'al-ma'lūmāt*. al-Qāhira: al-Munazama al- 'arabiyya li-t-tarbiyya wa-t-taqāfa wa-l- 'ulūm, 1977.

10. Abdulwahāb Abu an-Nūr: *al-Ḥiṭṭa al- 'arabiyya li-t-tašīf bayna mu'tamarayn ar-Riyād 1393/1973 wa Bağdād 1395/1971*. ar-Riyād, Dār al- 'ulūm, 1398—1978.

11. Dewey, Melvil: *at-Tašnīf al- 'ašrī (al-ğadāwil)*. Tarğama Fu'ād Isma'īl Fahmī, ar-Riyād, 1399/1979. Prijevod Djujeve decimalne klasifikacije.

12. Yusuf al- 'Aš: *Tašnīf al- 'ulūm wa 'l-ma'ārif ...* Dimašq: Mağma' al-luğa al- 'arabiyya bi-Dimašq, 1400/1979.

13. Sardar, Ziauddin: *Islam, outline of a classification scheme*. London: Clive Bingley, 1979. Aautor kaže (Str. 19): »Ova šema predmetne klasifikacije formulisana je na osnovu uvida u savremenu literaturu na engleskom, bazirano na općim idejama Ranganatanove kolon klasifikacije ...«

14. Muhammad Amīn al-Banhāwī: *at-Taṣnīf al-ʿamali li 'l-maktabāt. at-ṭab'a at-tāniyya.* al-Qāhira: al-ʿArabī, (1981).

15. Nāṣir Muḥammad as-Suwaydān: *at-Taṣnīf fi 'l-maktabāt al-ʿarabiyya.* ar-Riyād: Dār al-murīh, 1981.

Vidi posebno bibliografiju str. 167—170.

16. Ša'bān Abdu'l-azīz Halīfa, Muhammad al-ʿAyidī: *Qa'ima ru'ūs al-mawḍūʿāt al-ʿarabiyya.* ar-Riyād: Dār al-murīh li-n-našr, 1405/1985. Sadrži listu predmetnih odrednica za bibliotečke potrebe.

Pored navedene literature treba ukazati i na barem dva specijalizovana časopisa koji izlaze u arapskom svijetu a s vremena na vrijeme donose priloge na temu klasifikacije književne građe na arapskom. To su:

1. *al-Mağalla al-ʿarabiyya li-l-maʿlūmāt*, ALESCO, Tunis. (Podatak uzet iz broja 7/2, 1986. godine)

2. *Risālāt al-maktaba*, Amman, Jordan. (Podatak uzet iz broja 21/2-3, Juni / Septembar 198).

SUMMARY

THE CLASSIFICATION OF LITERARY WORKS IN THE ARABIC LANGUAGE IN LIBRARIES

This paper concisely presents the results of the author's work regarding the question of the classification of literary works in the Arabic language.

This classification hasn't been the object of special interest among experts in our country until now. By means of surveying the historical development of classification in the Islamic scientific tradition it will be noticed that the philosophical systems of classification which were created in Arabic by thinkers in past, haven't been sufficiently used in the process of adapting modern Western systems of classification to the practical needs of Arabic library science.

The enclosed table shows that the Dewey Decimal Classification system and the classifications of the Library of Congress are the most »hospitable« to the Arabic—Islamic literary inheritance. The Dewey Decimal Classification has been, perhaps as a result of this the most represented in the libraries of the contemporary Arabic world. Keeping in mind the scope of the manuscripts and printed works in the Arabic language in our library collections, as well as the fact that we are just facing the complex work concerning the preparation of a catalogue of this material, it becomes clear how much the subject of classification is relevant to be the object of consideration.